

لاک، شهری که چینی‌ها برای خود در آمریکا ساختند

صد و ده سال پیش، کارگران چینی مرکز کالیفرنیا را از یک باتلاق به یک قدرت کشاورزی تبدیل کردند و در این میان، شهری پررونق و تحت اداره چینی‌ها ساختند که زمانی به آن «مونت کارلوی کالیفرنیا» می‌گفتند.

صد و ده سال پیش، کارگران چینی مرکز کالیفرنیا را از یک باتلاق به یک قدرت کشاورزی تبدیل کردند و در این میان، شهری پررونق و تحت اداره چینی‌ها ساختند که زمانی به آن «مونت کارلوی کالیفرنیا» می‌گفتند. پایگاه خبری تحلیلی انتخاب: لاک، شهری که چینی‌ها برای خود در آمریکا ساختند لاک، شهری که چینی‌ها برای خود در آمریکا ساختند

بی بی سی: صد و ده سال پیش، کارگران چینی مرکز کالیفرنیا را از یک باتلاق به یک قدرت کشاورزی تبدیل کردند و در این میان، شهری پررونق و تحت اداره چینی‌ها ساختند که زمانی به آن «مونت کارلوی کالیفرنیا» می‌گفتند.

حدود ۷۰ کیلومتری جنوب ساکرامنتو، شبکه‌ای از کانال‌ها، مرداب‌ها و باتلاق‌هایی که از باران‌های کوه‌های سیرا نوادا تغذیه می‌شوند، دلتای آرام کالیفرنیا را شکل می‌دهند. در طول سال‌ها، موج‌هایی از مهاجران در این منطقه حاصل‌خیز در امتداد رودخانه ساکرامنتو ساکن شده‌اند، اما در میان تاکستان‌ها و مزارع خانوادگی پراکنده در این ناحیه، شهر کوچک لاک در کالیفرنیا جایگاه منحصر به فردی در تاریخ دارد؛ چرا که تنها سکونت‌گاهی در ایالات متحده است که توسط چینی‌ها برای چینی‌ها ساخته شده است.

خیابان اصلی باریک شهر لاک بیشتر شبیه یک کوچه به نظر می‌رسد. ساختمان‌ها و خانه‌های چوبی فرسوده و چند صد ساله با بالکن‌هایی به بیرون، دو طرف خیابان را فرا گرفته‌اند و بازدیدکنندگان را به زمانی می‌برند که یک جامعه ۶۰ نفره، مرکز پر جنب و جوشی برای چینی‌ها بود؛ پر از مدرسه، سینما، هتل و رستوران.

امروز، ۱۱۰ سال پس از تأسیسش، لاک همچنان بهترین نمونه حفظ‌شده از سکونت‌گاه‌های روستایی چینی است که زمانی در سراسر شمال کالیفرنیا پراکنده بودند و تنها جایی است که هنوز برخی از نوادگان بنیان‌گذاران چینی آن در آن زندگی می‌کنند و کسب و کار اداره می‌کنند.

بازدید از آخرین شهرک روستایی چینی در ایالات متحده، با وجود مدرسه سابق چینی، پانسیون‌ها، قمارخانه‌ها و انجمن‌های مردانه که اکنون به موزه تبدیل شده‌اند، نگاهی جذاب به زندگی مهاجران چینی و تأثیر فرهنگی آن‌ها بر سرزمین جدیدشان ارائه می‌دهد.

وقتی در سال ۱۸۴۸ خبرهای تب طلا در کالیفرنیا به چین رسید، هزاران نفر از جویندگان طلای چین به امید ثروتمند شدن به سوی دامنه کوه‌های سیرا هجوم بردند. چینی‌ها کالیفرنیا را گام‌سان یا «کوه طلا» می‌نامیدند و از کامیابی‌های اولیه خود پیش از آنکه معدن کاران و جویندگان خشمگین طلا تلاش کنند آنها را بیرون بیندازند لذت می‌بردند.

در سال ۱۸۵۰، دولت مالیات سنگینی بر جویندگان طلای خارجی وضع کرد که هدف آن جویندگان چینی بود و چندی نگذشت که جویندگان و معدن کاران دیگر هم حملات خود را به آنها شروع کردند. به همین دلیل بسیاری از کارگران چینی سراغ کارهای دیگری مانند کشاورزی و ساخت راه آهن سراسری رفتند.

قانون تالاب‌ها و مناطق سیلابی و طغیان رودهای سال ۱۸۶۱ کالیفرنیا اجازه داد منطقه دلتا که تالاب غیر قابل استفاده بود برای کشاورزی استفاده شود و صاحبان زمین و شرکت‌های خصوصی اجازه خشک کردن آن را پیدا کردند.

این فرصت هزاران مهاجر را از منطقه گوانگ دونگ (کانتون پیشین) که در زمینه خشک کردن تالاب‌ها و ساختن دیواره‌ها و سد های خاکی در دلتای رود پرل (مروارید) در چین مهارت داشتند به سوی منطقه کشاند.

پروژه‌های باز یافت زمین‌های تالابی باعث ایجاد شهرک‌های کوچک برای کارگران چینی در سراسر دلتای کالیفرنیا شد. بین سال‌های ۱۸۶۰ تا ۱۸۸۰، کارگران چینی ۸۸ هزار هکتار از زمین‌های تالابی دلتای کالیفرنیا را باز یافت و قابل استفاده کردند و تأثیر انکارناپذیری بر چشم انداز منطقه گذاشتند و باعث شدند این منطقه تبدیل به مرکز کشاورزی امروز شود.

کارول لی، که در دلتا کالیفرنیا بزرگ شده است و در دهه ۱۹۶۰ در لاک به مدرسه می رفت و نقش مهمی در ایجاد پروژه تاریخ شفاهی بنیاد لاک در زمینه آگاه سازی عموم درباره میراث این شهر دارد می گوید: «چینی ها به کار و تلاش خود افتخار می کنند. ما صاحب این زمین نبودیم اما می دانستیم باید چه کنیم و چگونه آن را احیا کنیم. ما از دلتای رود پرل آمده بودیم و خوب می دانستیم چگونه می توان سد های خاکی ساخت و زمین را برای کشاورزی آماده کرد».

اما مانند خصومت های جویندگان طلا نسبت به جویندگان چینی بسیاری از کارگران چینی مزارع هم با برخورد های منفی سفید پوستانی رو به رو شدند که آنها را به از دست رفتن و تصاحب مشاغل خود متهم می کردند. در حمایت از این خشم فزاینده و نژاد پرستی، دولت هم قوانین متعدد نژاد پرستانه و حاوی موارد تبعیض نژادی تصویب کرد که در آنها حق و حقوق چینی ها به شدت محدود می شد.

اوایل سال ۱۸۷۲، کالیفرنیا مجموعه ای از قوانین را تصویب کرد که به چینی ها اجازه مالکیت زمین یا داشتن جواز کسب و کار نمی داد. به دنبال آن قانون محرومیت چینی ها در سال ۱۸۸۲ تصویب شد که به طور جدی جلوی مهاجرت چینی ها و کسب تابعیت آنها را می گرفت تا اینکه این قانون در سال ۱۹۴۳ لغو شد.

در سال ۱۹۱۳، کالیفرنیا قانون سرزمین بیگانه را تصویب کرد که به طور مشخص «خارجانی که می توانستند حق شهروندی دریافت کنند» را از مالکیت زمین کشاورزی و در اختیار داشتن زمین بیش از سه سال منع و محروم می کرد.

با وجود همه این محدودیت ها کارگران چینی یک محله چینی پر رونق در والنات گروو که در حدود دو کیلومتری جنوب لاک بود ایجاد کردند. در سال ۱۸۸۰، شهر ۸۱۴ نفره محل زندگی بیش از ۱۰۰ چینی و همچنین تعدادی مهاجر ژاپنی بود. هرچند ۷ اکتبر ۱۹۱۵ آتش در منطقه باعث آوارگی صد ها خانواده شد.

گروهی از چینی ها و ژاپنی ها پس از توافق با صاحبان زمین برای اجاره به شرط تملیک، خانه های خود را در والنات گروو بازسازی کردند.

لی بینگ یکی از این افراد نبود.

بینگ که به «چارلی» معروف است تاجر مشهوری در والنات گروو و یکی از معدود مهاجران چینی بود که می توانست انگلیسی حرف بزند.

پس از آنکه در اولین دوره هفت ساله کار در آمریکا توانست ثروتی به دست آورد در سال ۱۹۰۸ قمار خانه ای در والنات گروو تأسیس کرد و پس از آن یک قمارخانه دیگر و همچنین فروشگاه ابزار آلات و مغازه خشکبار و منسوجات و آرایشگاه و استخر و فروشگاه گیاهان دارویی چینی ایجاد کرد اما با روی دادن آتش سوزی همه کسب و کار های هفت گانه بینگ طعمه آتش شد.

یک روز پس از آتش سوزی، کمیته ای از بازرگانان به رهبری بینگ توانستند با جورج لاک جونیور تماس بگیرند و با او در مورد زمینش به توافق برسند. لاک که به سه بازرگان دیگر چینی هم در سال ۱۹۱۲ زمین به شرط تملیک اجاره داده بود تا در آن خانه بسازند قبول کرد که ۹ هکتار دیگر از زمین های خود را به بازرگانان چینی واگذار کند و بابت اجاره زمین برای ساختمان های مسکونی ۵ دلار و ۱۰ دلار برای ساختمان های تجاری دریافت کند. این قراردادی بود که سال ها پایدار ماند و در نتیجه ملک و مکانی که پیش از این لاکپورت نام داشت به نام لاک شناخته شد.

چیزی نگذشت که ساکنان جدید لاک یک فروشگاه خشکبار و منسوجات، یک تالار و هتل و رستوران و باشگاه قمار در محدوده چینی کوچک خود احداث کردند و پس از آن بین سال های ۱۹۱۵ تا ۱۹۱۷ موفق شدند ۴۵ ساختمان چوبی یک و دو طبقه بسازند.

چون در آن زمان ساکنان نمی توانستند مالک زمین باشند لاک را به عنوان اقامتگاه موقت خود در نظر می گرفتند و از مصالح ارزان قیمت برای ساخت و ساز استفاده می کردند. بسیاری از ساختمان ها رنگ نشده باقی می ماند و از سقف های فلزی موج دار در آنها استفاده شده بود.

کلارنس چو، نایب رئیس بنیاد لاک می گوید: «به نظر من شبیه شهر های وسترن است». امروزه شهر کمابیش همان وضعیت ۱۰۰ سال پیش خود را دارد.

اوایل سال ۱۹۱۵، صد ها کارگر چینی در لاک ساکن شدند که در مزارع محلی و کارخانه های کنسرو سازی نزدیک کار می کردند. هرچند مشارکت محلی آنها محدود به کارشان نمی شد. ساکنان مدرسه چینی احداث کردند که بیشتر کودکان در آن خطاطی و زبان چینی می آموختند. به گفته لی «این مدرسه فقط مکانی برای تحصیل و آموزش نبود بلکه مرکزی برای صیانت فرهنگی و اطمینان از این موضوع بود که نسل آینده میراث چینی را بشناسد و ارج بگذارد».

لاک در اوج شکوفایی خود، بین دهه ۱۹۲۰ تا ۱۹۴۰ تبدیل به شهر فرهنگی بی مانندی شده بود که حدود ۶۰۰ نفر جمعیت داشت و بیشتر آنها چینی بودند. شهر سالن نمایش و سینمای چینی، شش رستوران، ۹ فروشگاه مواد غذایی و یک هتل و مهمان خانه و آسیاب داشت. روزنامه ساکرامنتوبی آن را «مونت کارلوی کالیفرنیا» نامید چون باشگاه های قمار غیر قانونی آن آزادانه فعالیت می کردند تا اینکه مسئولان در سال ۱۹۵۱ آنها را تعطیل کردند.

وقتی در سال ۱۹۴۳ قانون محرومیت چینی ها لغو شد نوادگان خانواده های اولیه ساکنان لاک از آنجا رفتند و در پی موقعیت های بهتری در شهر های اطراف برآمدند. اکنون فقط بخش کوچکی از ۶۰ نفر ساکنان لاک چینی هستند.

به نظر مین ژو، کارگردان مستندی درباره تأثیر زنان چینی در شکل گیری دلتای کالیفرنیا، «لاک میراثی است که نشان می دهد چگونه شهری در سایه تبعیض های نژادی توانست پناهگاه شود و اجازه دهد مهاجران چینی راه خود را برای بقا بیابند و در ایجاد آینده دلتای کالیفرنیا نقش داشته باشند».

با اینکه جمعیت لاک در دهه ۱۹۶۰ کاهش پیدا کرد اما خروج جمعی باعث نابودی شهر نشد. لی می گوید: «لاک همیشه مکان پایداری بود. همه در آنجا همدیگر را می شناختند و به هم احترام می گذاشتند. روابط دوستانه اهالی شهر با یکدیگر نوعی انسجام و هماهنگی اجتماعی ایجاد کرده است که تا امروز ماندگار است. برخی افرادی که شهر را ترک کرده بودند بازگشته اند تا شهر را از نو بسازند».

در سال ۱۹۹۰، لاک شهر تاریخی شناخته شد. وزارت امور داخلی آمریکا اعلام کرد «منطقه تاریخی لاک بزرگ ترین و کامل ترین نمونه از جامعه روستایی و کشاورزی چینی آمریکایی در خاک آمریکاست».

با این حال در این زمان لاک با مشکلات زیر ساختی رو به رو بود. سیستم فاضلاب آن کار نمی کرد و ساکنان چینی و غیر چینی آن هنوز صاحب زمین هایی نبودند که خانه ها و کسب و کار خود را بر آن بنا کرده بودند. هرچند در سال ۲۰۰۴ اداره مسکن و بازسازی ساکرامنتو اقدام به خرید زمین و تقسیم آن کرد و پس از انجام تعمیرات اساسی در شهر زمین ها را دوباره به ساکنان فروخت. سرانجام با کمک اداره مسکن ساکنان اولیه لاک و فرزندان و نوادگان آنها توانستند مالک زمین هایی شوند که چند نسل روی آن زندگی کرده بودند.

استوارت والت هال، رئیس بنیاد لاک می گوید: «مردم متوجه اهمیت تاریخی لاک می شوند. لاک میراث کسانی است که بیگانگی، فقر و تبعیض نژادی را تاب آوردند تا شکوفا شد. لاک پناهی در جهان بی مهری ها بود و باید آن را گرامی بداریم».